

РЕШЕНИЕ

№ 192

гр. София, 14 ноември 2019 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,
първо наказателно отделение, в открито съдебно заседание на двадесет и първи октомври през две хиляди и деветнадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ : НИКОЛАЙ ДЪРМОНСКИ
ЧЛЕНОВЕ : ХРИСТИНА МИХОВА
НЕВЕНА ГРОЗЕВА

при секретаря Мира Недева и
с участието на прокурора от ВКП Долапчиев,
като разгледа докладваното от съдия Грозева н. д. № 768 /2019 г. по описа
за 2019 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по жалба на гражданския ищец- Министерството на Финансите чрез неговия процесуален представител срещу решение № 108 от 6.06.2019 г. на Пловдивския Апелативен съд по внохд № 39/19 г.

В жалбата е релевирано касационно основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК. Направено е искане за отмяна на решението и за решаване на делото по същество, алтернативно за връщане за ново разглеждане от въззивния съд с даването на задължителни указания по приложението на материалния закон. Твърди се, че съдът неправилно е счел, че липсват основания за ангажиране на наказателната отговорност на подсъдимия по повдигнатото обвинение, тъй като поведението му е съставомерно и от него са настъпили вреди за държавата. Излагат се подробни доводи за това, че подсъдимият не е изпълнил задължението да декларира придобития от продажбата на акции доход в подадена от него годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ, като такъв „от други източници“ по чл. 35 от ЗДДФЛ.

В съдебно заседание пред ВКС гражданският ищец -Министерството на Финансите не изпраща представител.

Подс. Н. В. се явява лично и с упълномощените от него защитници – адвокатите Л. С. и В. А., които застъпват становище за неоснователност на жалбата, като излагат подробни съображения, сочейки, че в нея касаторът е пренебрегнал обстоятелствата, че прокуратурата е изменила обвинението по реда на чл. 287 от НПК и че периода, за който подсъдимият следва да отговаря касае финансовата 2007 година, а не 2006 година. Твърди се, че при облагане на доходи на физическите лица, придобити от продажба на финансови акции за 2007 година е налице специфична правна регламентация съгласно нормите на чл. 11, ал. 2 и чл. 33, ал. 3 от ЗДДФЛ, които при решаване на делото по същество, въззивният съд е съобразил и е приложил правилно материалния закон. Сочи се също така, че съдът не е съобразил че гражданският иск е, погасен по давност, поради което и на това основание е следвало да бъде отхвърлен.

Подсъдимият Н. В. моли за оставяне в сила на въззивното решение.

Представителят на ВКП изразява становище, че решението на АС-Пловдив в наказателно- оправдателната му част е влязло в сила, тъй като срещу него не е подаден касационен протест от прокурора, а гражданският ищец няма легитимация да го атакува в тази част. Не споделя доводите на гражданския ищец за наличието на противоправно поведение от страна на подсъдимия, налагащо обезвреда в полза на държавата, на основание чл. 45 от ЗЗД, поради което намира жалбата за неоснователна.

ВКС – първо наказателно отделение, след като изслуша доводите на страните в пределите на предоставените си правомощия по чл. 347 от НПК, намери следното :

Жалбата е неоснователна.

С присъда от 28.11.2008 г. по нохд № 505/2018 г., Окръжен съд-Пазарджик е признал подсъдимия Н. И. В. за невиновен в това, че на 30.04.2008 г. в гр. Пазарджик пред ТДД на НАП - гр. Пазарджик е избегнал установяването и плащането на данъчни задължения в особено големи размери -909 812,43 лв. определени по чл. 48, ал.1 от ЗДДФЛ върху данъчна основа за 2007 година, като затаил истина –не отразил доходи в подадена от него ГДД по чл. 50 от ЗДДФЛ [номер]/30.04.2008 г. като декларирал годишен доход в размер на 33 458,05 лв. в приложение № 5 на декларацията и не отразил доходи в размер на 3 795 645,71 лв. по чл. 8, т. 8 от ЗДДФЛ от продажбата на притежаваните от него поименни безналични акции с право на глас с емитент КТБ, поради което и на основание чл. 304 от НПК го е оправдал по обвинението по чл. 255, ал. 3 вр. ал. 1, т. 2 пр. 2 от НК.

Отхвърлил е предявения от държавата чрез Министерството на финансите граждански иск против подсъдимия Н. И. В. в размер на 909 812,43 лв. , в едно със законната лихва.

На основание чл. 190, ал.1 от НПК направените по делото разноси са останали в тежест на държавата.

По протест на прокурор от Окръжна Прокуратура -Пазарджик и по жалба на гражданския ищец в Апелативен съд- Пловдив е образувано внохд № 39/19 г. С решение №108 от 6.06.2019 г. присъдата на ОС-Пазарджик е потвърдена изцяло, като разноските направени от въззивната инстанция са останали в тежест на държавата.

Преди да обсъди възраженията на гражданския ищец, касационната инстанция следва да очертае предмета на дължимата проверка, съгласно чл. 347 от НПК. Касационната жалба съдържа оплакване за неправилно приложение на материалния закон, довело до оправдаване на подсъдимия, тъй като било прието от съда, че поведение на подс. В. не е съставомерно по чл. 255, ал. 3, вр. ал.1 от НК. Решението на Апелативния съд, в частта с която е потвърдена оправдателната част на присъдата на Окръжния съд е влязло в сила, тъй като срещу него не е депозиран протест от прокурора при Апелативен прокуратура - Пловдив с искане за отмяната му и за връщане на делото за осъждане на подсъдимия. Поради това не е налице законова възможност решението в оправдателната му част да бъде отменено по жалба на гражданския ищец, тъй като той упражнява правото си на жалба само по отношение гражданско правната част. При това положение касационната инстанция следва да провери доколко възприетата от инстанциите по същество фактология позволява извода за наличието на деликт, който да е основание за ангажиране гражданската отговорност на подсъдимия.

Контролираната съдебна инстанция е направила верен прочит на събраните доказателствени материали и е установила фактическата обстановка по делото, по която страните не спорят, като от правна страна е съобщила, че в хода на първоинстанционното разглеждане на делото на 6.11.2018 г./ л.50/, прокурорът се е възползвал от процесуалната възможност на чл. 287, ал.1 от НПК и е изменил обвинението срещу подс. В. за това, че на 30.04.2008 г. в гр. Пазарджик пред ТДД на НАП- гр.Пазарджик е избегнал установяването и плащането на данъчни задължения в особено големи размери -909 812,43 лв., определени по чл. 48, ал.1 от ЗДДФЛ върху данъчна основа за 2007 година, като затаил истина –не отразил доходи в подадена от него ГДД по чл. 50 от ЗДДФЛ № [номер]/30.04.2008 г. като декларирал годишен доход в размер на 33 458,05 лв. в приложение № 5 на декларацията и не отразил доходи в размер на 3 795 645,71 лв. по чл. 8, т. 8 от ЗДДФЛ от продажбата на притежаваните от него поименни безналични акции с право на глас с емитент КТБ- престъпление по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, пр. 2 от НК. Гражданският ищец е потвърдил исковата си претенция за недеklarиран по чл. 50 от ЗДДФЛ и неплатен данък за 2007 година в размер на 909 812,43 лв.

Относимата законова рамка, в която са се развили правоотношенията между подс. В.- като данъчно задължено лице и държавата за 2007 година попада под действието на ЗДДФЛ / в сила 1.01.2007 г./ и именно тя очертава спецификата им, свързана с претенцията на прокуратурата за необходимост от декларирането и облагане на доходи на подс. В. реализирани от продажбата на безналични финансови акции за 2007 година. Основният въпрос, който е намерил своето правилно разрешение от инстанциите по същество, е дали през 2007 година подсъдимият е придобил доход от продажбата на акции в посочения по- горе размер и следвало ли е да го декларира в ГДД от 30.04.2008 г. за да бъде обложен по ЗДДФЛ.

В чл. 11, ал. 2 от ЗДДФЛ е предвидено, че доходът от продажба, замяна или друго възмездно прехвърляне на права или имущество по чл. 33, ал. 3 от ЗДДФЛ се счита за придобит към датата на прехвърлянето им. По делото не се спори, че през 2006 година подсъдимият В. е извършил сделки по придобиване и продажба на 139 989 бр. акции от капитала на КТБ, като плащането по тях е станало през 2007 година при действието на ЗДДФЛ, съгласно който доходът се счита придобит с прехвърляне на актива, т. е. през 2006 година. През 2007 година, подс. В. е прехвърлил 33 броя акции, за които е формирана данъчна основа в размер на 1 428,41 лв., върху която дължи данък от 342,82 лв. и лихва върху него, които той е внесъл /съгласно заключенията на ССЕ/.

В жалбата на касатора се сочи, че получените през 2007 година суми от продажбата на акции през 2006 година е следвало да бъдат декларирани от подсъдимия в приложение № 6 в ГДД подадена по чл. 50 от ЗДДФЛ, в което попадат „доходите придобити от други източници“ по чл. 35 от ЗДДФЛ. Този довод е несподеляем, тъй като води до съществено изменение на обстоятелствената част на обвинението, което не може да бъде осъществено за първи път от касационната инстанция. От друга страна с атакуваното решение, въпросът за вината на подс. В. е окончателно разрешен, поради липсата на съответен протест. На следващо място разпоредбата на чл. 35 от ЗДДФЛ е обща по отношение на чл. 33, ал. 3 от ЗДДФЛ, която предвижда специален режим за деклариране и облагане на доходите, които са придобити от продажбата на акции и за това е неприложима в конкретния случай, тъй като по делото изобщо не е спорно, че инкриминираните суми постъпили по сметката на физическото лице през 2007 година са именно от продажбата на акции по договори за 2006 година, а не са от други доходи.

Основанието за предявяване на гражданския иск е деянието. Разпоредбата на чл. 45 от ЗЗД, предвижда, че всеки дължи обезвреда за виновно причинните от него вреди. Във въззивния акт, съдът е изразил съгласие с Окръжния съд, че подсъдимият не е извършил вмененото му във вина престъпление, тъй като не е следвало да декларира в ГДД за 2007 година дохода получен същата година от продажбата на 139 989 бр. акции ,

тъй като съгласно действащия закон доходът се счита за придобит към момента на прехвърлянето му през 2006 година. Липсва основание за ангажиране на неговата гражданска отговорност, тъй като описаното деяние, което е основание за преценката доколко е налице деликт, не е противоправно и то не поражда задължение за обезвреда и следователно не е налице фактическия състав на непозволеното увреждане, поради което претенцията на гражданския ищец с основание не е била уважена.

Лишено от основание възражението на защитата, че гражданския иск е следвало да бъде отхвърлен и поради изтичане на абсолютната погасителна давност.

Съгласно чл. 114 от ЗЗД началният момент на давността за вземания произтичащи от непозволено увреждане е свързан с откриването на дееца. В настоящия случай, когато деянието освен деликт е и престъпление, самоличността на извършителят става известна не винаги със самото деяние, а по-късно, за това давността за предявяване на гражданския иск започва да тече от деня на привличането му към наказателна отговорност.

В конкретния случай първоначално наказателното производство по ДП № 144/10 г. е водено срещу подсъдимия В. и други лица за деяние - участие в организирана престъпна група действала в периода от 2000 година - 9.02.2010 година, създадена с цел да върши престъпления по чл. 255 и чл. 253 от НК, квалифицирано като престъпление по чл. 321, ал. 3 вр. ал. 1 от НК. В хода на производството той е бил привлечен като обвиняем в извършването на престъплението по чл. 321 от НК на 26.01.2011 г. / т. 2 л. 135-137/. В следствие от ДП № 144/10 г. са били отделени материали като е образувано ДП № 248/13 г. По него подс. В. е привлечен като обвиняем по чл. 255, ал.3 вр. ал.1 от НК с постановление от 28.05.2014 г. / т. 1, л. 16-17/. За това, че за периода от 16.04.2007 г. до 30 април 2008 г. в гр. Пазарджик при условията на продължавано престъпление избегнал установяването и плащането на данъчни задължения в особено големи размери на обща стойност 879 529,26 лв. от продажбата на притежаваните от него поименни безналични акции с право на глас с емитент -ТБ КТБ- АД. По същото е внесен обвинителен акт срещу В. в Окръжен съд –Пазарджик по нохд № 461/14 г.

При първото разглеждане на нохд №461/14 г. на 18.11.2014 г. държавата чрез МФ е депозирала граждански иск срещу подсъдимия В. за претърпени от нея имуществени вреди в размер на 942 183,33 лв. в резултат от инкриминираното деяние, което се е изразило в това, че подсъдимият в ГДД за периода 16.04. 2006 до 30.04.2008 г. пред ГДД на НАП- гр. Пазарджик укрив данъци в особено големи размери от продажбата на финансови акции, който не е бил приет за съвместно разглеждане в наказателния процес.

Едва в последствие на 19.10.2017 г. / л. 209, т. 1 /в хода на нохд № 354/2016 г. пред ОС- Пазарджик гражданският иск е приет за разглеждане от съда.

В конкретния случай, обаче за държавата в лицето на Министерството на финансите извършителят на деянието е бил известен със съставянето на РА № 1001709 от 30.11.2010 година срещу Н. И. В., от когато започва да тече петгодишната погасителна давност и следователно към момента на предявяване на иска на 18.11.2014 година, тя не е била изтекла. Това обстоятелство обаче не рефлектира върху крайния извод на съда и законосъобразността на оспорения съдебен акт, поради което той следва да остане в сила.

Мотивиран от изложеното и на основание чл. 354, ал.1, т.1 от НПК
ВКС –първо наказателно отделение

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 108 от 6.06.2019 г. на Пловдивския Апелативен съд постановено по внохд № 39/19 г.

Решението е окончателно.

Председател :

Членове : 1.

2.